2 oktober 2026

UMP/Uppströmsenheten

Emilie Grubbström

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, 031-64 74 00, gryaab.se

Rapport från Uppströmsenheten

Information om händelser från 2026-08-19 till 2026-09-25

Tillstånds- och anmälningsärenden enligt miljöbalken

Inget att rapportera under denna punkt.

Övriga uppströmsärenden

Göteborg

Universeum har varit tvungna att tömma en stor saltvattenbassäng som varit skadad. Vattnet som innehåller en hög salthalt tömdes under kontrollerade former och i avstämning med uppströmsenheten och Gryaabs kontrollrum.

Uppströmsenheten har lämnat synpunkter på vilka ämnen som ska ingå i en karakterisering av processvatten för slangtvättar på brandstationer hos Räddningstjänsten i Storgöteborg.

Uppströmenheten närvarade den 31/8 vid en periodisk besiktning av Plasman AB. Plasmans verksamhet utgörs av formgjutning och lackering av plastdetaljer till bilindustrin.

Uppströmsenheten närvarande den 23/9 vid en periodisk besiktning av Volvo Cars i Torslanda. Fokus vid besiktningen låg på risker vid hantering av battericeller.

Ale

Uppströmsenheten har varit på platsbesök för att diskutera kemikalieanvändningen vid Nouryons fabriker i Bohus. Besöket inriktades på användningen av oönskade ämnen som förekommer i utgående processvatten till Ryaverket.

Mölndal

Uppströmsenheten har deltagit på tillsynsbesök på Astra Zeneca i Mölndal. Besöket inriktades på kemikaliehantering och innehåll i utgående processvatten.

Uppströmsenheten för en fortsatt dialog med verksamheten TreeToTextile gällande innehåll i utgående processvatten. Verksamheten har redovisat analysresultat från utförd provtagning och man har påvisat förhöjd halt av koppar. Åtgärder har nu vidtagits och Uppströmsenheten har ställt krav på verifierande provtagning för att säkerställa att åtgärderna haft avsedd effekt.

Uppströmsenheten har fört en dialog med miljöförvaltningen gällande verksamheten Swecon anläggningsmaskiner. Verksamheten har tidigare inte använt miljögodkända kemikalier och har i provtagning på utgående vatten sett akuttoxisk påverkan. Efter en fortsatt dialog har verksamheten nu bytt kemikalier så att samtliga produkter är miljögodkända.

Uppströmsenheten för en dialog med Riskullaverket gällande önskan om att få släppa ut vatten i samband med uppstart av en ny panna som tas i drift under hösten. Processen innefattar alkalisk urkokning och magnetitskiktsdrift. Diskussionen berör bland annat innehåll av oönskade ämnen i kemikalieprodukter. Efter kompletteringar och ett avstämningsmöte med verksamheten gör vi nu bedömningen att det är tillåtet att släppa detta vatten till Ryaverket.

Partille

Uppströmsenheten närvarade vid ett tillsynsbesök tillsammans med miljöenheten vid Triumf Glass anläggning i Partille. Besöket fokuserade mycket på verksamhetens tidigare problematik med fett i utgående vatten till spillvattennätet. Verksamhetens insatser har nu gjort att fetthalten minskat betydligt och man ligger på en stabil låg nivå. Man har även fasat ut produkter som innehåller utfasningsämnen vilket vi ser mycket positivt på.

Utsläpp

Kretslopp och vatten har haft avloppstopp vid en pumpstation i Sisjön på grund av fett. Uppströmsenheten bidrar med att kontakta miljöförvaltningen och närliggande verksamheter för att utreda vad stoppet kan bero på och om någon närliggande verksamhet släppt vatten med för högt fettinnehåll.

Övrigt

Uppströmsenheten har medverkat på den årliga externa Revaq-revisionen som utförs av RISE. Uppströmsarbetet fick mycket goda omdömen under det avslutande mötet.

Uppströmsenheten har bidragit till Gryaabs svar på remiss av förslag till Revaq-regler 2028.

Uppströmsenheten har haft startsmöte med kontaktpersoner på KoV gällande fettproblematik i ledningsnät. Syftet är att skapa smidigare samarbete för att komma åt igensättningsproblematik med avseende på fett och därigenom minska belastningen av fett på Ryaverket.

Uppströmsenheten har haft avstämningsmöte med handläggare på avdelningen för förorenad mark och miljöskyddstillsyn på Länsstyrelsen gällande PFAS. Vi fick information kring hur Länsstyrelsen arbetar med PFAS. Mötet var också avsett att klargöra om Länsstyrelsen har kännedom om förorenade områden som kan bidra med föroreningar till Gryaabs inkommande vatten. Inga sådana källor framkom under mötet.

Ett stödbrev har signerats av avdelningschef Maria Ådahl i syfte att stärka en gemensam ansökan från KTH, IVL och RISE till Naturvårdsverkets forskarutlysning om avloppsvatten med fokus på PFAS i hushållsspillvatten. Om ansökan går igenom kommer en medarbetare från uppströmsenheten och en från utveckling delta i referensgruppen till projektet.

Uppströmsenheten har haft en andra dag i utbildningsinsats gällande Excel av den externa konsult som varit behjälplig med att sammanställa den större mängden data från hushållsspillvattenprojektet. Dagen var intressant och gav tips till förbättring kring hur uppströmsenheten kan bearbeta och redovisa data.

Uppströmsenheten har deltagit på fysisk uppstartsträff i ett SVU-projekt (Svenskt Vatten Utveckling) om innehåll i hushållsspillvatten. Projektet drivs av bland andra forskningsinstitutet RISE och ett antal VA-organisationer i Sverige deltar. Uppströmsenheten kommer bland annat att bidra med historiska data från de hushållsspillvattenundersökningar som genomförts.

I september hölls ett gemensamt Storstadsmöte med VA-organisationer i Stockholm och Malmö på Ryaverket. De regelbundna storstadsmötena är ett forum för att stämma av aktuella frågor på verken och diskutera aktuella områden av intresse. Detta besök berörde bland annat PFAS, bedömning av toxicitet och möjlighet till kravställning på verksamheter som påverkar Va-anläggningar negativt.